

НАРЕДБА № ..... от ..... за определяне на правилата за извършване на плащания, за верификация и счетоводно отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по програмите

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят правилата и сроковете за:

1. извършване на плащания;
2. верификация и счетоводно отчитане на разходите;
3. възстановяване и отписване на неправомерни разходи;
4. счетоводна отчетност;
5. приключване на счетоводна година.

(2) Правилата по ал. 1 се прилагат за:

1. програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Кохезионния фонд (КФ) на Европейския съюз (ЕС);

2. двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС, които са програмите между Република България и Република Сърбия, Република България и Република Турция, и Република България и Република Северна Македония.

Глава втора

ПРОГРАМИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СОЦИАЛЕН ФОНД ПЛЮС, ФОНДА ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД И КОХЕЗИОННИЯ ФОНД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Раздел I

Извършване на плащания

Чл. 2. (1) Изплащането на финансова подкрепа от управляващия орган към бенефициентите по програмата се извършва въз основа на административен договор или заповед за предоставяне на финансова подкрепа или въз основа на финансово споразумение в случаите на финансова подкрепа чрез финансови инструменти.

(2) Управляващият орган изплаща финансовата подкрепа при спазване на съотношението по източници на финансиране, определено в договора, заповедта или споразумението по ал. 1.

(3) Управляващият орган поддържа информация на ниво приоритет, включително и на ниво проект по отношение на разходите, които попадат в обхвата на един фонд, но са финансирани от друг фонд.

Чл. 3. (1) Средствата от ЕФРР, ЕСФ+, ФСП и КФ на ЕС и съответното национално съфинансиране постъпват, съхраняват се и се разплащат чрез банкови сметки в Българската народна банка (БНБ). Схемата на паричните потоци на средствата от ЕФРР, ЕСФ+, ФСП и КФ на ЕС и кореспондиращото национално съфинансиране е представена в приложение № 1.

(2) Плащанията със средствата по ал. 1 се извършват в български левове чрез Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА).

(3) Валутният курс за изчисляване на левовата равностойност на изплатените от Европейската комисия аванси по програмите или на възстановените разходи по заявления за плащане е месечният счетоводен обменен курс на Европейската комисия, валиден за месеца, през който сумите са били осчетоводени в сметките на счетоводния орган.

(4) Курсовите разлики, които възникват между месечния счетоводен обменен курс на Европейската комисия и обменния курс на БНБ, остават в сметките на Националния фонд и се считат за ресурс под формата на национално съфинансиране.

(5) Изплащането на финансова подкрепа от управляващия орган към бенефициент по програмата и субекти, изпълняващ финансов инструмент може да се извършват в евро съгласно условията в договора, заповедта или споразумението по чл. 2, ал. 1.

Чл. 4. Управляващият орган предоставя по електронен път информация на счетоводния орган за лицата, определени да работят в СЕБРА, в срок до 5 работни дни от датата на издаване или изменение на заповедта за определяне на лицата.

Чл. 5. (1) Служителите на управляващия орган, които участват в подготовката, изпълнението и управлението на програмата, както и членовете на звеното/екипа за управление на проекта от страна на бенефициента подписват декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 61, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ, L 193, 30/07/2018)(Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046).

(2) Декларацията по ал. 1 съдържа минимума от обстоятелства, посочени във формата на приложението към Практическото ръководство за ръководители на Европейската служба за борба с измамите „Установяване на конфликт на интереси в процедури за обществени поръчки за структурни действия“ и се съобразява с Насоките на Европейската комисия относно избягването и управлението на конфликти на интереси съгласно Финансовия регламент (ОВ С 121/01 от 9 април 2021 г.).

Чл. 6. Управляващият орган извършва авансови, междинни и окончателни плащания към бенефициентите.

Чл. 7. (1) Управляващият орган извършва следните авансови плащания при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

1. за инфраструктурни проекти на стойност над 10 млн. лв. и с повече от 50 на сто от общата стойност по проекта, предвидени за строително-монтажни работи – в размер до 10 % от стойността на финансовата подкрепа;

2. за публични бенефициенти, които изпълняват проекти по програми „Развитие на регионите“, „Транспортна свързаност“ и „Околна среда“ и не попадат в обхвата на т.1 – в размер до 35 % от стойността на финансовата подкрепа;

3. за финансова подкрепа, представляваща държавна или минимална помощ, при условие че авансовото плащане се включва в доклад за извършена верификация и отговаря на условията на чл. 91, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за Фонд "Убежище, миграция и интеграция", Фонд "Вътрешна сигурност" и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ, L 231/159 от 30 юни 2021 г.) (Регламент (ЕС) 2021/1060) – в размер до 40 % от стойността на финансовата подкрепа;

4. за всички останали случаи – в размер до 20 % от стойността на финансовата подкрепа.

(2) Авансовите плащания се извършват след подписване на договора или заповедта по чл. 2, ал. 1 и в съответствие с условията, определени в тях.

(3) Авансовите плащания по ал. 1, т. 1 и за инфраструктурни проекти над 10 млн. лв. и с повече от 50 на сто от общата стойност по проекта за строително-монтажни работи по т. 2 се извършват, както следва:

1. след подписването на договора или заповедта по чл. 2, ал. 1 се извършва плащане в размер до 1 % от стойността на финансовата подкрепа;

2. след сключване на първия договор с изпълнител се извършва плащане на остатъка от аванса в размер и в съответствие с условията, определени в договора или заповедта по чл. 2, ал. 1.

Чл. 8. (1) Управляващият орган извършва авансово плащане, в случай че същото е обезпечено в пълен размер.

(2) Обезпечение за авансово плащане не се изисква от бенефициенти – разпоредители с бюджет по чл. 11, ал. 3 и 9 от Закона за публичните финанси, от разпоредители с бюджет от по-ниска степен, от юридическите лица по чл. 13, ал. 4 от същия закон, с изключение на случаите по чл. 7, ал. 1, т. 3.

(3) Срокът на валидност на обезпечението за авансово плащане не може да бъде по-кратък от срока за извършване на финалното плащане по проекта, определен в договора или заповедта по чл. 2, ал. 1, или до пълно покриване на аванса с допустими разходи, платени от бенефициентите.

(4) При обезпечение с гаранция, издадена от банка или финансова институция, тя трябва да бъде безусловна и неотменима в полза на администрацията, в чиято структура е управляващият орган.

(5) За всички видове обезпечения задължително се спазват изискванията на ал. 1 и 3.

Чл. 9. (1) Управляващият орган извършва междинни и окончателни плащания към бенефициентите след верифициране на разходите. В случай на операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, по отношение на верификацията и плащанията към бенефициента на финансовия инструмент се прилага редът по чл. 11, ал.4, ал. 5 и ал. 6 и чл. 21.

(2) Окончателното плащане се изчислява, като от общо верифицираните допустими разходи по проекта или операцията за финансов инструмент, се приспадат извършените авансови и междинни плащания. Размерът и условията за плащането му се определят в договора заповедта или споразумението по чл. 2, ал. 1.

(3) Общият размер на авансовите и междинните плащания при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е следният:

1. за инфраструктурни проекти на стойност над 10 млн. лв. и с повече от 50 на сто от общата стойност по проекта за строително-монтажни работи – до 90 % от стойността на финансовата подкрепа;

2. при обезпечаване на авансовите плащания към бенефициентите с гаранция, издадена от банка или финансова институция, регистрирани в Република България, както и в случаите на чл.7, ал. 1, т. 3 – до 95 % от стойността на финансовата подкрепа;

3. за бенефициенти от централната администрация на изпълнителната власт, когато утвърдените разходи по бюджета на първостепенния разпоредител, в чиято структура е бенефициентът, са по-високи от размера на отпуснатите авансови плащания – до 95 % от стойността на финансовата подкрепа;

4. във всички останали случаи – до 80 % от стойността на финансовата подкрепа, определена в договора или заповедта по чл. 2, ал. 1.

(4) Алинея 3 не се прилага в случаите, когато към бенефициентите няма извършено авансово плащане.

(5) Алинея 3 не се прилага, когато авансът е покрит изцяло с допустими разходи, платени от бенефициентите.

(6) Покриването на аванса с допустими разходи, платени от бенефициентите, започва след като ограниченията по ал. 3, намалени с извършените авансови плащания, бъдат превишени. Управляващият орган уведомява бенефициента, че остатъкът от верифицирания разход се счита за платен с авансовото плащане.

Чл. 10. Управляващият орган определя в документите по чл. 24 и 26 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ):

1. възможността за подаване на искания за междинно и окончателно плащане на месечна база, съобразени с периода за верифициране на разходите от управляващия орган по предходни искания за плащане и без ограничение на общата им стойност, отчитайки ограниченията по чл. 9;

2. задължението на бенефициента да не включва в договорите с изпълнителите изисквания за минимална стойност на разходите, които да бъдат отчитани към него.

Чл. 11. (1) Допустимите разходи за финансови инструменти, извършени в периода на допустимост, включват:

1. плащанията към крайни получатели, в случаите на заеми, капиталови и квазикапиталови инвестиции;

2. средства, заделени за договори за гаранции, независимо дали са текущи, или вече са достигнали своя падеж, за да се отговори на евентуални искания за активиране на гаранции за загуби, изчислени въз основа коефициент на мултиплициране, установен за съответните изплатени нови заеми, капиталови или квазикапиталови инвестиции в крайни получатели;;

3. плащания към или в полза на крайни получатели, когато финансовите инструменти се комбинират с друга форма на финансово участие в рамките на една операция за финансов инструмент;

4. плащания за такси за управление и възстановяване на разходи за управление по финансовия инструмент.

(2) Допустимите разходи за финансови инструменти могат да включват и подкрепа към крайни получатели или в полза на крайни получатели, включително разходи и такси за управление, въз основа на споразумения, сключени в рамките на предишен програмен период, съгласно чл.68, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060, при условие че тази подкрепа е в съответствие с правилата за допустимост на следващ програмен период. В такива случаи допустимостта на разходите, представени в заявленията за плащане, се определя съгласно правилата на съответния програмен период.

(3) В случаите на ал. 1, т.2, когато субектът, който се възползва от гаранциите, не е изплатил планирания размер на новите заеми, капиталовите или квазикапиталовите инвестиции на крайните получатели в съответствие с коефициента на мултиплициране, допустимите разходи се намаляват пропорционално.

(4) При плащане от програмата за операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, размерът на средствата включен в първото искане за плащане, подадено от бенефициента към управляващия орган в периода на допустимост, не надвишава 30 % от общия размер на финансовата подкрепа съгласно споразумението по чл. 2, ал. 1.

(5) Размерът на средствата, включени във всяко следващо искане за плащане, подадено от бенефициента към управляващия орган в периода на допустимост, е съгласно отчетените допустими разходи по ал. 1.

(6) Сумата, включена в първото искане за плащане по ал. 4 се покрива с допустими разходи съгласно ал.1 в срок не по-късно от последната счетоводна година.

(7) В случаите на финансова подкрепа чрез финансови инструменти съгласно чл. 5, ал. 1 от ЗУСЕФСУ обезпечението на средствата за плащания от вноската, за която управляващият орган се е задължил към лицето, управляващо Холдинговия фонд, се извършва чрез учредяване и осигуряване на противопоставимост в полза на управляващия орган на първия по ред особен залог или друга форма, приемлива за управляващия орган.

Чл. 12. (1) Лихвите, натрупани по авансови плащания, финансирани с безвъзмездна финансова помощ и събраните съгласно чл. 41, ал. 5 лихви за просрочие, са ресурс за националното съфинансиране по съответната програма.

(2) Лихвите и други приходи, които могат да бъдат отнесени към финансовата подкрепа, изплатена чрез финансови инструменти, се използват по реда на чл. 60, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Чл. 13. (1) Управляващият орган гарантира, че бенефициентите получават дължимата финансова подкрепа от програмата в сроковете, установени със ЗУСЕФСУ, и в съответствие с чл. 60, ал. 4 от същия закон.

(2) Управляващият орган извършва плащания към бенефициентите в рамките на заложените от дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите лимити в СЕБРА.

(3) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите залага по десетразрядните кодове в СЕБРА на управляващия орган на съответната програма следните лимити:

1. лимит в размер на авансово получените средства от Европейската комисия и съответното национално съфинансиране;

2. лимит в размер на възстановени от Европейската комисия разходи и съответното национално съфинансиране;

3. лимит в размер на възстановени от бенефициентите разходи, чиято стойност, включително с натрупване от предходни периоди, надвишава 1 000 лева.

(4) Лимитите по ал. 3 подлежат на залагане единствено в случаите, когато превишават предоставеното финансиране по реда на чл. 17, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

(5) Лимитите по ал. 3, т. 1 и 2 се залагат в срок до 10 работни дни след получаване на транш от Европейската комисия, като в същия срок дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите уведомява управляващия орган.

(6) Лимитите по ал. 3, т. 3 се залагат след 15-о число на месеца, следващ месеца, към който е надвишена сумата по ал. 3, т. 3.

(7) Лимитите остават заложен до тяхното пълно усвояване или до тяхното отнемане.

(8) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите може да отнеме изцяло или частично вече заложените лимити при установяване на нарушение на принципа за добро финансово управление по смисъла на чл. 33 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046.

Чл. 14. Управляващият орган представя на счетоводния орган по електронен път прогноза за плащанията за години „n“ и „n+1“ във формата съгласно приложение № 2 в срок до 10 януари на година „n“.

Чл. 15. Актуализация на прогнозата за плащанията се извършва от управляващия орган всяка година и се представя на счетоводния орган по електронен път във формата съгласно приложение № 2 в срок до 10 юли.

Чл. 16. Управляващият орган въвежда в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕФСУ (ИСУН) всеки месец до 10-о число прогноза за плащанията за текущия и следващия месец.

Чл. 17. Информацията по чл. 42 от Регламент (ЕС) 2021/1060 се предоставя на Европейската комисия от управляващия орган, а информацията по чл. 69, параграф 10 от същия регламент се предоставя на Европейската комисия от счетоводния орган.

Чл. 18. Управляващият орган уведомява счетоводния и одитния орган в случаите на оправомощаване по чл. 9, ал. 5 от ЗУСЕФСУ в срок до 5 работни дни от датата на оправомощаването.

Раздел II

Верификация на разходи

Чл. 19. (1) Управляващият орган отговаря за верифициране на разходите, направени и платени от бенефициентите по програмата, финансирана от фондовете по чл. 1, ал. 2, т. 1.

(2) Разходите се верифицират въз основа на документите, представени от бенефициента с всяко междинно и окончателно искане за плащане, чрез извършване на управленски проверки.

(3) При верификация на окончателно искане за плащане се извършва преглед за спазване на условията по договора, заповедта или споразумението по чл. 2, ал. 1.

(4) Управленските проверки за верифициране на разходите включват:

1. документална проверка на подадено от бенефициента искане за плащане, включително и на придружаващата го документация, която обхваща минимум следните обстоятелства:

а) разходите са направени и платени в периода на допустимост;

б) разходите са свързани с одобрения проект;

в) съответствие с програмните условия, включително, където е приложимо, съответствие с одобрената ставка за финансиране;

г) съответствие с правилата за допустимост на разходите;

д) съответствие и коректност на разходооправдателните документи и съществуването на адекватна одитна следа;

е) изпълнени са условията за плащане при опростени форми на отчитане на предоставена финансова подкрепа;

ж) съответствие с правилата за държавна помощ, изискванията за устойчиво развитие, равни възможности, недискриминация и екологичните изисквания;

з) съответствие с правилата за възлагане на обществени поръчки и за определяне на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕФСУ;

и) спазване на правилата за видимост, прозрачност и комуникация;

к) физически напредък на проекта, измерен с общи и специфични за програмата крайни резултати, и където е приложимо, показатели за резултатите и данни и микроданни, свързани с изпълнението на индикаторите по проекта;

л) финансираните продукти и услуги са доставени и предоставени в пълно съответствие с условията на договора, заповедта или споразумението по чл. 2, ал. 1;

м) разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система.

2. по преценка на управляващия орган проверки на място на бенефициенти, и партньори на бенефициентите, когато това е приложимо. При предоставяне на подкрепа чрез финансови инструменти управляващият орган извършва проверки на място само на равнището на субектите, изпълняващи финансовия инструмент, а в контекста на гаранционните фондове — на равнището на субектите, които предоставят съответните нови заеми. Управляващият орган може да разчита на проверките, извършени от външни органи, и да не извършва проверки на управлението на място, при условие че разполага с достатъчно доказателства за компетентността на тези външни органи.

Чл. 20. (1) Проверките по чл. 19, ал. 4 и чл. 21 се извършват въз основа на направена от управляващия орган оценка на риска, с възможност за допълване чрез случайна извадка. Управленските проверки следва да бъдат пропорционални на идентифицираните в оценката рискове.

(2) Оценката на риска взема предвид фактори като броя, вида, размера и съдържанието на изпълняваните проекти и операции за финансови инструменти, бенефициентите, както и нивото на риска, установено при предишни управленски проверки и одити. Оценката на риска може да обхваща различни нива, като програма, приоритет, проекти и операции за финансови инструменти, бенефициенти, искания за плащане от бенефициентите, отделни разходни позиции в исканията за плащане на бенефициентите.

(3) Преди извършване на проверките по чл. 19, ал. 4, управляващият орган изготвя методология за оценка на риска, както и установява процедури за извършване на управленски проверки на базата на оценка на риска.

(4) Управляващият орган може да извършва актуализация на методологията по ал. 3 на база резултатите от проверките по чл. 19, ал. 4 и констатациите от одити.

(5) Управляващият орган може да извършва извънредни проверки на място по смисъла на чл. 19, ал. 4, т. 2.

(6) Управляващият орган може да извършва проверки и по реда на чл. 83-85 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Чл. 21. (1) Верифицирането на разходи по операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, се извършва след проверка на документацията, доказваща предоставянето на финансова подкрепа и нейното използване по предназначение.

(2) Преди извършване на първо плащане към бенефициента на финансови инструменти управляващият орган проверява като минимум следното:

1. изпълнението на чл. 58, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета;

2. спазването на правилата за предоставяне на държавна помощ;

3. подписаното финансово споразумение е в съответствие с минималните изисквания, определени в приложение X към Регламент (ЕС) 2021/1060.

(3) При подаване на следващи искания за плащане от бенефициента на финансови инструменти Управляващият орган извършва проверки на извършения подбор на субекти, които изпълняват задачи на специален фонд и сключените споразумения с тях и спазването на правилата за предоставяне на държавна помощ, както и проверки, които да удостоверяват като минимум следното:

1. всяка операция е съобразена с приложимото право и съответната програма, както и разходите са извършени в съответствие с елементите на споразуменията за финансиране;

2. осигурява се изпълнение на инвестиционната стратегия, включително на лостовия ефект, когато е приложимо;

3. налични са системи и процедури които гарантират, че всички нужни за одитната следа документи, посочени в приложение XIII към Регламент (ЕС) 2021/1060 се съхраняват;

4. за всяка форма на подкрепа се поддържа отделна отчетност, в случай че при дадена операция се комбинират финансови инструменти с безвъзмездни средства и когато краен получател, подкрепян от финансовия инструмент, получава също така и подкрепа от друг финансиран от Съюза източник;

5. подкрепата е предоставена за инвестиции, които не са физически завършени или изцяло изпълнени към датата на решението за инвестицията при вземане предвид на чл. 20, параграф 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 59а от ЗУСЕФСУ.

(4) При проверка на място на операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, управляващият орган извършва преглед на документацията, доказваща предоставянето на финансова подкрепа и проверява, когато е възможно, дали заложените резултати и показатели в договорите между субектите, изпълняващи задачи на специален фонд и крайните получатели са постигнати.

(5) Разпоредбите на този член се прилагат и по отношение на безвъзмездна финансова помощ, комбинирана с финансов инструмент в рамките на една операция съгласно член 58, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл.24, ал.7 от ЗУСЕФСУ.

Чл. 22. В случаите, когато управляващият орган е бенефициент по приоритет „Техническа помощ“ и е отговорен за подбора, одобрението, верификацията и плащанията на извършените разходи, проверките по чл. 19, ал. 4 се извършват, така че да се гарантира принципа на разделение на функциите.

Чл. 23. Управляващият орган въвежда информация за извършените проверки на място, направените констатации и препоръки, включително и актуална информация за статуса на изпълнението на препоръките в ИСУН в срок до 3 работни дни от одобряването на резултатите от проверката или от уведомяването на управляващия орган за настъпване на събитието, подлежащо на въвеждане или актуализация.

Чл. 24. (1) В рамките на счетоводната година през месеците януари, март, юни, август и октомври управляващият орган въвежда в ИСУН доклад за извършена верификация с включени верифицирани от управляващия орган разходи съгласно приложение № 3.

(2) Управляващият орган може да въведе в ИСУН доклад за извършена верификация и през месец декември, съгласно приложение № 3.

(3) Управляващият орган може да не въвежда в ИСУН доклад за извършена верификация през месец януари в случай, че такъв е представен през месец декември съгласно ал. 2 и заявлението за плащане във връзка с него е изпратено на Европейската комисия до 31 декември.

(4) Управляващият орган не въвежда в ИСУН доклад за извършена верификация през месец януари в случай, че такъв е представен през месец декември съгласно ал. 2 и заявлението за плащане във връзка с него не е изпратено на Европейската комисия до 31 декември.

(5) Последният представен доклад за извършена верификация за счетоводната година, съгласно приложение № 3, се счита за финален доклад за извършена верификация и включва верифицирани разходи до 31 май.

(6) Управляващият орган въвежда със статус „приключен“ в ИСУН докладите по ал. 1 и 2 до 10-о число на съответния месец.

(7) Управляващият орган включва в доклада за извършена верификация платени от бенефициента и верифицирани от Управляващия орган аванси към изпълнителите по договори в случаите, когато в сключения договор с изпълнител е предвидено авансово плащане и е предоставена фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност за извършения разход.

(8) Верифицираните разходи по чл. 11, ал. 4 и суми, представляващи държавна и минимална помощ, се включват в доклад за извършена верификация след като бъдат изплатени на бенефициентите.

(9) Към всеки доклад за извършена верификация се осигурява наличието в ИСУН на проверен от управляващия орган списък за извършена верификация съгласно приложение № 4А.

(10) Управляващият орган извършва оценка дали са изпълнени отключващите условия, които са свързани с конкретна специфична цел и във връзка с които има включени разходи в Доклада по ал. 1 и ал. 2 и наблюдава през целия програмен период за непрекъснатото изпълнение на отключващите условия.

Чл. 25. При окончателно констатирани от национални и европейски контролни и одитни органи слабости във функционирането на системата за управление и контрол управляващият орган предприема следните действия:

1. анализира обхвата на констатирани недостатъци в системата за управление и контрол по програмата и предприема действия за отстраняването им съгласно препоръките на националните и европейските контролни и одитни органи чрез прилагане на подобрени контролни механизми;

2. уведомява счетоводния орган за корекция на верифицираните разходи, включени в предходни доклади за извършена верификация.

Раздел III

Счетоводна отчетност

Чл. 26. (1) Счетоводният орган отговаря за изготвяне и изпращане до Европейската комисия на заявления за плащане за разходите, верифицирани от управляващия орган по програмата в съответствие с чл. 76, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 66 от ЗУСЕФСУ.

(2) Във връзка с изпращането на заявление за плащане към Европейската комисия счетоводният орган извършва проверка на въведените от управляващия орган в ИСУН доклади за извършена верификация, в това число проверка на намаленията по чл. 46, на повторно включените разходи и отразяването на информацията от одитни доклади по програмите.

(3) В срок до 5 работни дни от изпращането на заявление за плащане към Европейската комисия, счетоводният орган представя информация на управляващия орган за разходите, които са включени в заявлението за плащане. В случай на разходи невяклучени в заявлението за плащане към Европейската комисия, счетоводният орган представя информация на управляващия орган за причините, поради които разходите не са включени в заявлението за плащане.

Чл. 27. (1) При включването на разходи в заявлението за плащане и годишен счетоводен отчет се отчитат резултатите от окончателни доклади на национални и европейски контролни и одитни органи.

(2) Одитният орган предоставя на счетоводния орган предварителните и окончателните доклади от извършени одити по програмите в срок до 5 работни дни от тяхното издаване.

Чл. 28. Управляващият орган може да включи повторно в следващ доклад за извършена верификация разходите, които счетоводният орган е изключил от заявлението за плащане, при промяна на обстоятелствата за допустимостта на разходите и след извършване на съответните управленски проверки.

Чл. 29. Управляващият орган предоставя на счетоводния и на одитния орган по електронен път:

1. информация за текущи разследвания на Европейската служба за борба с измамите във връзка със съответната програма в срок до 5 работни дни от нейното получаване;
2. предварителни и окончателни одитни доклади от службите на Европейската комисия, Европейската сметна палата и Сметната палата на Република България в срок до 5 работни дни от тяхното получаване в случаите, когато счетоводният и одитният орган не са адресати;
3. информация за образувани производства или проверки от Прокуратурата на Република България, Европейската прокуратура и Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество в срок до 5 работни дни от получаване на информацията.

Чл. 30. Управляващият орган представя на одитния орган по електронен път:

1. метода по чл. 59, ал. 2, т. 2 от ЗУСЕФСУ в срок до 5 работни дни след одобрението му от ръководителя на управляващия орган;
2. метода по чл. 59, ал. 2, т. 3 от ЗУСЕФСУ в срок до 5 работни дни след одобрението му от ръководителя на управляващия орган;
3. процедурният наръчник, както и всички последващи изменения, в срок до 5 работни дни след одобрението му от ръководителя на управляващия орган.

Чл. 31. (1) Счетоводният орган и управляващият орган организират счетоводната отчетност по програмата чрез отчитане на начислена и на касова основа на всички счетоводни събития, произтичащи от финансовото управление на програмата, в SAP системата на Министерството на финансите, съгласно организацията и процедурите, свързани с изпълнение на счетоводната функция по чл. 76 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

(2) Дирекция „Информационни системи“ в Министерството на финансите осигурява поддръжката на SAP системата на Министерството на финансите в сигурна информационна среда, като прилага утвърдените политики, правила и процедури в министерството, съобразени с изискванията на Закона за електронното управление, Закона за киберсигурност и подзаконовите нормативни актове, свързани с тяхното прилагане.

(3) Счетоводният орган определя на управляващия орган самостоятелен фирмен код в SAP системата, чрез който се осигурява оперативна самостоятелност и независимост на счетоводната отчетност.

(4) Управляващият орган е собственик на информацията, която оторизирани от него служители създават в SAP системата на Министерството на финансите, и като такъв отговаря за въвеждането, промяната, верността и поверителността на информацията съобразно изискванията на Закона за електронното управление, Закона за киберсигурност и подзаконовите нормативни актове, свързани с тяхното прилагане.

(5) Редът за осигуряване на достъп на потребители и за работа със SAP системата е определен в приложения № 5 и 6.

Чл. 32. Счетоводният орган ежемесечно и на тримесечие консолидира или обобщава отчетната информация, предоставена от управляващите органи във формати и в рамките на срокове, утвърдени съгласно указания на министъра на финансите, издадени въз основа на Закона за публичните финанси.

Чл. 33. (1) Счетоводният орган разработва и въвежда в счетоводната система единен сметкоплан за всички управляващи органи и определя стандартни счетоводни записвания за счетоводните събития, произтичащи от финансовото управление на програмите, задължителни за прилагане от управляващите органи и в съответствие с утвърдения по чл. 164 от Закона за публичните финанси сметкоплан на бюджетните организации.

(2) Стандартните счетоводни записвания се разработват от дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите.

(3) Счетоводният орган съгласува разработената от управляващия орган счетоводна политика.

(4) Счетоводният орган допълва или изменя сметкоплана при:

1. допълнение или изменение на счетоводните правила, приложими за бюджетните организации;

2. иницирано от управляващ орган и заявено по електронен път предложение за допълване на сметки.

(5) Счетоводният орган осигурява аналитична счетоводна информация по програмите чрез стандартни счетоводни записвания за:

1. одобрените бюджети по програмите;

2. вземанията от Европейската комисия;

3. задълженията към Европейската комисия;

4. трансферите за национално съфинансиране, утвърдени с годишния закон за държавния бюджет;

5. деклариранията към Европейската комисия разходи по проектите;

6. вземанията, отчетени по реда на приложение № 7.

(6) Управляващият орган осигурява аналитична счетоводна информация по проектите чрез стандартни счетоводни записвания за:

1. договорената безвъзмездна финансова подкрепа;

2. вземанията от бенефициентите;
3. задълженията към бенефициентите;
4. извършените авансови плащания и възстановяването на допустими разходи;
5. верифицираните разходи по проектите.

(7) Управляващият орган осигурява аналитична счетоводна информация за финансовите споразумения с лицето, управляващо Холдинговия фонд, чрез стандартни счетоводни записвания за:

1. дължимата финансова подкрепа на лицето по тази алинея, определена със споразуменията по чл. 2, ал. 1;
2. вземанията от лицето по тази алинея;
3. изплатеното финансиране към лицето, управляващо Холдинговия фонд;
4. верифицираните разходи по споразуменията по чл. 2, ал. 1.

(8) При осигуряване на аналитичната счетоводна информация по алинея 7, Управляващият орган води отделна отчетност за финансовата подкрепа под формата на финансови инструменти и финансовата подкрепа под формата на безвъзмездна финансова помощ, комбинирана в една операция с финансови инструменти съгласно член 58, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл.24, ал.7 от ЗУСЕФСУ.

Чл. 34. Счетоводният орган оказва методическа помощ в случаите на специфични дейности и операции, различни от утвърдените със стандартните счетоводни записвания.

Раздел IV

Възстановяване на разходи

Чл. 35. (1) Бенефициентът възстановява предоставената с договора, заповедта или споразумението по чл. 2, ал. 1 финансова подкрепа, когато е:

1. определена индивидуална финансова корекция;
2. установена недължимо платена или надплатена, както и неправомерно получена или неправомерно усвоена сума.

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 управляващият орган определя сумата за възстановяване и отчита вземане по програмата въз основа на акта по чл. 73, ал. 1 от ЗУСЕФСУ.

(3) В случаите по ал. 1, т. 2 управляващият орган определя сумата за възстановяване и отчита вземане по програмата въз основа на:

1. акта по чл. 64, ал. 3 от ЗУСЕФСУ;
2. акта издаден по реда на чл. 166, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, когато издаването на акт по т. 1 е невъзможно.

Чл. 36. При установени слабости в системата за управление и контрол управляващият орган определя сума за възстановяване и отчита вземане по програмата, което се възстановява съгласно Закона за публичните финанси.

Чл. 37. (1) Информацията за определена финансова корекция и установена недължимо платена или надплатена, както и неправомерно получена или неправомерно усвоена сума, както и за определените суми за възстановяване се въвежда от управляващия орган в ИСУН в срок до 3 работни дни и в счетоводната система в срок до 5 работни дни:

1. след издаване на акта по чл. 35, ал. 2 и ал. 3, т. 1;
2. след влизане в сила на акта по чл. 35, ал. 3, т. 2;
3. след влизане в сила на съдебно решение за отмяна или изменение на акта по т. 1 и 2.

(2) Редът, сроковете и формата за предоставяне от управляващия орган на счетоводния орган на информация за регистрираните вземания по чл. 35 и чл. 36 са определени в приложения № 7 – 13.

Чл. 38. Управляващият орган поддържа в ИСУН Книга на длъжниците с вписани вземания по чл. 35 и Книга на длъжниците във връзка с финансови корекции за слабости в системата за управление и контрол с вписани вземания по чл. 36. Управляващият орган осигурява ясно разграничаване на вписаните вземания по разходи, включени в заявления за плащане към Европейската комисия.

Чл. 39. (1) Всички вземания, отчетени съгласно чл. 35 и 36, подлежат на възстановяване към сметката за средствата от Европейския съюз на Националния фонд.

(2) По отношение на вземанията на подкрепа чрез финансови инструменти по определени финансови корекции или установени недължимо платени или надплатени, както и неправомерно получени или неправомерно усвоени суми, се прилага разпоредбата на чл. 103, параграф 5 и параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Чл. 40. (1) Управляващият орган информира бенефициента за сумата за възстановяване в случаите по чл. 35.

(2) Управляващият орган определя реда, по който бенефициентът го уведомява за извършеното доброволно възстановяване на средствата.

(3) Управляващият орган инициира своевременно процедура по уведомяване на отговорния разпоредител с бюджет за дължимите средства по чл. 36.

Чл. 41. (1) Бенефициентът възстановява задълженията в 14-дневен срок:

1. от датата, на която е информиран чрез ИСУН за издаване на акта по чл. 35, ал. 2 и ал. 3, т. 1;
2. от датата на влизането в сила на акта по чл. 35, ал. 3, т. 2.

(2) При възстановяване на задължението преди крайния срок не се дължи лихва за просрочие.

(3) Управляващият орган може да извърши, съгласувано с бенефициента, възстановяване чрез намаляване на разпределен лимит по десетразрядния му код в СЕБРА.

(4) Управляващият орган извършва прихващане от последващо плащане по проекта, дължимо след верифициране на разходи по проекта, когато дължимите средства не са възстановени по реда на ал. 1 и 3. Установено вземане се прихваща с верифицирани и дължими към бенефициента разходи по проекта на основание чл. 64а и чл. 75 от ЗУСЕФСУ.

(5) Дължимите средства след изтичане на срока по ал. 1 се прихващат заедно с лихва за просрочие, начислена от датата, следваща датата на изтичане на срока, определен в ал. 1, до датата на възстановяване на средствата.

(6) В случай на невъзможност за извършване на възстановяване по реда на ал. 1 – 5 управляващият орган упражнява правата си по учредени или издадени от бенефициента обезпечения.

Чл. 42. (1) Вземанията по чл. 35, определени на бенефициенти – бюджетни организации, които не са възстановени по реда на чл. 41 до шест месеца от изтичане на срока за доброволно възстановяване, подлежат на възстановяване от бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или от бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиито структури е бенефициентът, заедно с лихвата за просрочие.

(2) Възстановяването на средствата от бюджетните организации по ал. 1 към сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд се отчита като трансфер между бюджетите и сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд. При необходимост се извършват промени по бюджетите съгласно разпоредбите на Закона за публичните финанси.

(3) Възстановяването на средства от първостепенните разпоредители с бюджет може да се извърши и от централния бюджет чрез намаляване по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет на разходи и/или предоставени трансфери и компенсирана промяна на бюджетните взаимоотношения на централния бюджет с бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет и сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд съгласно разпоредбите на Закона за публичните финанси.

(4) Възстановяването на средства от разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 и чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси по реда на ал. 3 може да се извърши чрез промяна на бюджетното взаимоотношение със съответния финансиращ бюджет по държавния бюджет и промяна на бюджетното взаимоотношение между централния бюджет и финансиращия бюджет.

(5) Първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиито структури е бенефициентът, могат да прилагат реда по ал. 1 – 4 и преди изтичане на срока по ал. 1, съгласувано с бенефициента.

(6) След изтичане на срока по ал. 1 и при липса на постъпили искания за плащане от страна на бенефициента управляващият орган информира първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиито структури е бенефициентът, за предприемане на действия по възстановяване на вземането по чл. 35 до края на съответната бюджетна година, с изключение на случаите, в които срокът изтича през месец декември на същата година и възстановяването може да се извърши в рамките на следващата бюджетна година.

(7) За вземания на стойност под 1000 лв. заедно с лихвата за просрочие възстановяване от първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или от бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиито структури е бенефициентът, се извършва след окончателно искане за плащане или при служебно приключване на проекта по реда на чл. 64, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.

(8) Възстановяването по ал. 3 и 4 може да се извършва за вземания по чл. 35, които са по различни проекти или са дължими от различни бенефициенти в структурата на първостепенните

разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или от бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон. Информация за извършеното възстановяване се предоставя от разпоредителя с бюджет на счетоводния орган и на управляващия орган, към който е било дължимо вземането, в 10-дневен срок от датата на възстановяване.

Чл. 43. (1) Дължими суми от бенефициенти – бюджетни организации, с изключение на разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 или бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси, които не са събрани по реда на чл. 41 и чл. 42 до окончателно плащане, могат да се прихващат по реда на чл. 106 от Закона за публичните финанси.

(2) Управляващият орган представя информация на счетоводния орган за дължимите суми съгласно ал. 1 в срок до 15 ноември на финансовата година, съдържаща наименованието на длъжника, размера на дължимата сума и начислената лихва за просрочие.

(3) Счетоводният орган информира управляващия орган за предприетите действия по възстановяване по реда на чл. 106 от Закона за публичните финанси и за размера на вземането, което ще бъде погасено по този ред.

(4) Възстановяването под формата на прихващане съгласно чл. 106 от Закона за публичните финанси се отразява в отчетите за касовото изпълнение на бюджета и сметките за средствата от Европейския съюз на Националния фонд, доколкото такова прихващане се приравнява на касов поток, съгласно разпоредбите на стандартите и указанията за отчетността на бюджетните организации, утвърдени съгласно чл. 164, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

Чл. 44. (1) При невъзможност да се приложат способите за възстановяване, посочени в чл. 41 – 43, управляващият орган предава вземането за събиране от Националната агенция за приходите:

1. в 14-дневен срок от окончателно плащане по проекта в случаите по чл. 35, ал. 2 и ал. 3, т. 1;

2. в 30-дневен срок от окончателното плащане по проекта и влязъл в сила акт за установяване на публично вземане в случаите по чл. 35, ал. 3, т. 2.

(2) Възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ се извършва по реда на глава шеста от Закона за държавните помощи.

(3) За вземания, установени за неправомерно получена минимална помощ или помощ, освободена от задължението за уведомяване с акт на Съвета на Европейския съюз или на Европейската комисия, се прилага редът, определен в чл. 37 от Закона за държавните помощи.

Раздел V

Отписване на разходи

Чл. 45. Определените финансови корекции и недължимо платена или надплатена, както и неправомерно получена или неправомерно усвоена сума, включително съответстващия им собствен принос, които касаят подлежащи на верификация разходи, се намаляват от управляващия орган при верифициране на искане за плащане и не се включват в доклад за извършена верификация.

Чл. 46. (1) Вземанията по чл. 35 и чл. 36 за верифицирани разходи, включени в заявление за плащане към Европейската комисия през счетоводната година, които все още не са декларирани в годишен счетоводен отчет, включително и относимия към тях собствен принос, се намаляват от Управляващия орган като отписани от първия следващ доклад за извършена верификация в счетоводната година. За намалени чрез отписване разходи не се приспадат лихви.

(2) В случай, че първият следващ доклад за извършена верификация се изготвя след края на счетоводната година, но преди подаване на годишния счетоводен отчет за нея, намаленията по ал. 1 се извършват от счетоводния орган при изготвяне на отчета по чл. 48, ал. 1, т. 1. За суми, коригирани с годишния счетоводен отчет, не се приспадат лихви.

(3) Вземанията по чл. 35 и 36, включително и относимия към тях собствен принос, за разходи, декларирани с годишен счетоводен отчет, се намаляват от управляващия орган като отписани от първия доклад за извършена верификация след датата на издаване на актовете по чл. 35, ал. 2 и ал. 3, т. 1 и чл. 36 или след датата на влизане в сила на акта по чл. 35, ал. 3, т. 2 в счетоводната година, в която са установени. За намалени чрез отписване разходи не се приспадат лихви.

(4) Намаленията по ал. 1-3 могат да бъдат повторно включвани в доклад за извършена верификация в случаите на влязло в сила съдебно решение.

(5) Алинеи 1-3 се прилагат и в случаите на отписване на декларирани със заявление за плащане и годишен счетоводен отчет към Европейската комисия разходи, за които няма определено вземане.

(6) При неспазване на разпоредбата на чл. 91, параграф 5, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2021/1060, Управляващият орган намалява чрез отписване авансовото плащане от доклад за извършена верификация.

(7) Разходи намалени на основание чл. 98, параграф 6, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 могат да бъдат повторно включвани в доклад за извършена верификация след като е потвърдена тяхната законосъобразност и правилност.

Раздел VI

ПРИКЛЮЧВАНЕ НА СЧЕТОВОДНАТА ГОДИНА

Чл. 47. (1) Приключването на счетоводната година се извършва за всяка програма.

(2) Отговорни за приключване на счетоводната година са управляващият орган, счетоводният орган и одитният орган.

Чл. 48. (1) За приключването на счетоводната година се изготвят следните документи:

1. годишен счетоводен отчет, изготвян от счетоводния орган;
2. декларация за управлението, изготвяна от управляващия орган;
3. годишен контролен доклад, изготвян от одитния орган;
4. годишно одитно становище, изготвяно от одитния орган.

(2) Управляващият орган при приключването на последната счетоводна година освен документите по ал. 1 изготвя и окончателен доклад за качеството на изпълнение на програмата, съгласно чл. 43 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 за програмите по чл. 1, ал. 2, т. 1 и чл. 33 от Регламент (ЕС) № 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране (ОВ, L 231, 30/6/2021)(Регламент (ЕС) 2021/1059) за програмите по чл. 1, ал. 2, т. 2, който се изпраща по електронен път на счетоводния и одитния орган по реда и в сроковете съгласно приложение № 14.

Чл. 49. При програми, финансирани от повече от един фонд, отчетът по чл. 48, ал. 1, т. 1 се изготвят за всеки отделен фонд.

Чл. 50. Счетоводният орган изготвя отчета по чл. 48, ал. 1, т. 1 след проверка на:

1. коректното и пълно отразяване на информацията за намалените от управляващия орган суми съгласно чл. 46, ал. 1, 3 и 5 през счетоводната година;
2. новорегистрирани суми по чл. 35 и чл. 36 във връзка с разходи включвани в заявление за плащане към Европейската комисия през счетоводната година, която се приключва;
3. коректното и пълно отразяване на информацията по т. 1 и 2 в SAP системата на Министерството на финансите;
4. регистрираните сигнали за нередности по разходи, заявени за възстановяване от Европейската комисия през счетоводната година;
5. отразяване на резултатите от окончателни одитни доклади.

Чл. 51. Счетоводният орган изготвя отчета по чл. 48, ал. 1, т. 1, като проверява и анализира обстоятелствата по чл. 50, изчислява общата сума на допустимите разходи за съответната счетоводна година, както и превалутира ако е необходимо сумата на разходите в евро, като използва месечният счетоводен обменен курс на Европейската комисия в месеца на регистриране на разхода в счетоводната му система.

Чл. 52. (1) При предоставяне на финансиране под формата на чл. 55, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ в случаите, когато по проектите има извършени разходи, представляващи процент от общо допустимите разходи или от определена категория разходи по проекта, при приключване на проекта не се допуска надхвърляне на максимално определените стойности.

(2) При надхвърляне на максимално определените стойности и при невъзможност разходите по ал. 1 да се коригират при приключване на проекта, управляващият орган извършва корекцията на декларираните към Европейската комисия разходи за съответната счетоводна година, като отчита вземане и регистрира дълг в Книга на длъжниците.

Чл. 53. (1) Извършените от счетоводния орган намаления съгласно чл. 46, ал. 2 не се отразяват от управляващия орган в доклад за извършена верификация, с изключение на намаления по заявени към Европейската комисия аванси по държавни помощи и финансови инструменти, за които в първия следващ доклад за извършена верификация управляващият орган извършва корекция в съответните таблици.

(2) Управляващият орган отразява намалените от счетоводния орган разходи в отчета по чл. 48, ал. 1, т. 1 по програмата в счетоводната система SAP на Министерството на финансите.

Чл. 54. (1) Документите по чл. 48 се съгласуват по електронен път между органите по чл. 47, ал. 2 по реда и в сроковете съгласно приложение № 14.

(2) Управляващият орган потвърждава, че разходите, вписани в счетоводните отчети, са в съответствие с приложимото право и са законосъобразни и редовни.

(3) Документите по чл. 48, ал. 1, се изпращат от одитния орган на Европейската комисия чрез системата SFC 2021 в срока по чл. 98, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Глава трета

ПРОГРАМИ ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Раздел I

Извършване на плащания

Чл. 55. (1) Изплащането на финансова подкрепа от управляващия орган към водещите партньори и бенефициентите по програмата се извършва въз основа на административен договор или заповед за предоставяне на финансова подкрепа, акта по чл. 6 от ЗУСЕФСУ, споразумение съгласно чл. 59 от Регламент (ЕС) 2021/1059 или финансово споразумение в случаите на финансова подкрепа за финансови инструменти.

(2) Управляващият орган изплаща финансовата подкрепа при спазване на съотношението по източници на финансиране, определено в договора, заповедта или споразумението по ал. 1.

(3) Източниците на финансиране на програмите за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС (програмите за ТГС) са ЕФРР, Инструментът за предприєдинителна помощ (ИПП III), националното съфинансиране на Република България и националното съфинансиране на страната – партньор по съответната програма за ТГС.

Чл. 56. Средствата, които се получават от Европейската комисия за финансиране на програмите за ТГС, се третираат като средства от ИПП III.

Чл. 57. Разходите за техническа помощ за всяка програма се възстановяват под формата на единна ставка, приложена към допустимите разходи, включени във всяко заявление за плащане към Европейската комисия в съответствие с чл. 27 от Регламент (ЕС) 2021/1059.

Чл. 58. (1) Средствата от ИПП III, съответното българско национално съфинансиране и съфинансирането на страната – партньор по приоритетите, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС, постъпват, съхраняват се и се разплащат чрез СЕБРА и системата за електронно банкиране на БНБ. Схемата на паричните потоци на средствата се определя съгласно приложение № 15.

(2) Изплащането на финансова подкрепа от управляващия орган към водещ партньор или бенефициент по програмата се извършва в евро и според условията в договора, заповедта или споразумението по чл. 55, ал. 1.

Чл. 59. (1) Управляващият орган предоставя по електронен път информация на счетоводния орган за лицата, определени да работят в СЕБРА, в срок до 5 работни дни от датата на издаване или на изменение на заповедта за определяне на лицата.

(2) Служителите на управляващия орган, които участват в подготовката, изпълнението и управлението на програмите за ТГС, както и членовете на звеното или екипа за управление на проекта, подписват декларацията по чл. 5.

Чл. 60. Управляващият орган извършва авансови, междинни и окончателни плащания към водещия партньор, както и плащания към бенефициенти на техническа помощ и ако е приложимо бенефициенти, получаващи подкрепа чрез финансови инструменти.

Чл. 61. (1) Управляващият орган извършва следните авансови плащания:

1. в случаите на финансова подкрепа, представляваща държавна или минимална помощ, при условие че авансовото плащане се включва в доклад за извършена верификация и отговаря на условията на чл. 91, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 – в размер до 40 % от стойността на финансовата подкрепа;

2. във всички останали случаи – в размер до 20 % от стойността на финансовата подкрепа.

(2) Предвидените авансови плащания към водещия партньор се извършват в срока по чл. 61, ал. 1 от ЗУСЕФСУ.

Чл. 62. Управляващият орган определя условията, при които се извършват плащанията по чл. 60 и чл. 61, в договора, заповедта или споразумението по чл. 55, ал. 1, доколкото друго не е предвидено в приложимото европейско законодателство и в сключените между държавите договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България.

Чл. 63. (1) Управляващият орган извършва междинни и окончателни плащания към водещия партньор след верифициране на разходите.

(2) Окончателното плащане се изчислява, като от верифицираните допустими разходи за сметка на безвъзмездната финансова помощ по проекта се приспадат извършените авансови и междинни плащания. Размерът и условията за плащането му се определят в договора, заповедта или споразумението по чл. 55, ал. 1.

(3) Общият размер на авансовете и междинните плащания е следният:

1. при обезпечаване на авансовете плащания към водещия партньор с гаранция, издадена от банка или финансова институция, както и в случаите на чл. 61, ал. 1, т. 1 – до 95 % от стойността на финансовата подкрепа;

2. във всички останали случаи – до 80 % от стойността на финансовата подкрепа, определена в договора, заповедта или споразумението по чл. 55, ал. 1.

(4) Алинея 3 не се прилага в случаите, когато към водещия партньор няма извършено авансово плащане.

(5) Алинея 3 не се прилага в случаите, когато авансът е покрит изцяло с допустими разходи, платени от партньорите.

(6) Покриването на аванса с допустими разходи, платени от партньорите започва след ограниченията по ал. 3, намалени с извършените авансови плащания, освен ако не е предвидено друго в договора, заповедта или споразумението по чл. 55, ал. 1. Управляващият орган уведомява

водещия партньор, че остатъкът от верифицирания разход се счита за платен с авансовото плащане.

Чл. 64. Управляващият орган предоставя възможност в договора, заповедта или споразумението по чл. 55, ал. 1 за подаване на искания за плащане на тримесечие.

Чл. 65. Доколкото друго не е предвидено в договора, заповедта или споразумението по чл. 55, ал. 1 лихвите, натрупани по авансови плащания на водещия партньор и плащания на бенефициента на техническа помощ по програмата, финансирани с безвъзмездна финансова помощ и събраните съгласно чл. 41, ал. 5 лихви за просрочие, са ресурс за националното съфинансиране по съответните програми за ТГС.

Чл. 66. Водещите партньори и бенефициентите по програмата преизчисляват в евро сумите на разходите, извършени в национална валута по реда на чл. 38, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1059.

Чл. 67. (1) Управляващият орган гарантира, че водещите партньори и бенефициенти получават общата сума на финансовата подкрепа от програмата в сроковете, установени с ЗУСЕФСУ и договора, заповедта или споразумението по чл. 55, ал. 1, в пълнота и в съответствие с чл. 60, ал. 4 от ЗУСЕФСУ.

(2) Управляващият орган извършва плащания към водещите партньори и бенефициенти по програмата в рамките на заложените от дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите лимити в СЕБРА.

(3) Управляващият орган е отговорен за навременното осигуряване на публичното национално съфинансиране от страната – партньор, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС.

(4) В срок до 5 работни дни след получаване на средствата по ал. 3 управляващият орган превежда получените средства по сметката с лимит в БНБ на дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите.

Чл. 68. (1) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите залага по десетразредните кодове в СЕБРА на управляващия орган на съответната програма за ТГС следните лимити:

1. лимит в размер на авансово получените средства от Европейската комисия, съответното българско национално съфинансиране и съответното съфинансиране на страната – партньор, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС;

2. лимит в размер на възстановени от Европейската комисия разходи, съответното българско национално съфинансиране и съответното съфинансиране на страната - партньор, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС;

3. лимит в размер на възстановени от водещите партньори и бенефициенти по програмата разходи, чиято стойност, включително с натрупване от предходни периоди, надвишава 1 000 лева.

(2) Лимитите по ал. 1 подлежат на залагане единствено в случаите, когато превишават предоставеното финансиране по реда на чл. 17, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

(3) Лимитите по ал. 1, т. 1 и 2 се залагат в срок до 10 работни дни след получаване на транш от Европейската комисия, като в същия срок дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите уведомява управляващия орган.

(4) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите залага лимит на управляващия орган за частта на съответното съфинансиране на страната, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС, само когато е осигурено национално съфинансиране от съответната страна партньор по сметката на Националния фонд за програмите за ТГС.

(5) Лимитите по ал. 1, т. 3 се залагат след 15-о число на месеца, следващ месеца, към който е надвишена сумата по ал. 1, т. 3.

(6) Лимитите остават заложи до тяхното пълно усвояване или до тяхното отнемане.

(7) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите може да отнеме напълно или частично вече заложените лимити при установяване на нарушение на принципа за добро финансово управление по смисъла на чл. 33 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046.

Чл. 69. (1) Управляващият орган представя на счетоводния орган по електронен път прогноза за плащанията за години „n“ и „n+1“ във формата съгласно приложение № 2 в срок до 10 януари на година „n“.

(2) Актуализация на прогнозата за плащанията се извършва от управляващия орган всяка година и се представя на счетоводния орган по електронен път в срок до 10 юли съгласно приложение № 2.

Чл. 70. Ръководителят на управляващия орган или упълномощено от него лице предоставя на счетоводния орган по електронен път до 10-о число на всеки месец информацията съгласно приложение № 16.

Чл. 71. Информацията по чл. 32 от Регламент (ЕС) 2021/1059 се предоставя на Европейската комисия от управляващия орган, а информацията по чл. 69, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2021/1060 се предоставя на Европейската комисия от счетоводния орган.

Чл. 72. Управляващият орган уведомява счетоводния орган и одитния орган в случаите на оправомощаване по чл. 9, ал. 5 от ЗУСЕФСУ в срок 5 работни дни от датата на оправомощаването.

Чл. 73. Управляващият орган се задължава да въвежда информация за извършените плащания за съответната програма за ТГС в информационната система за управление в срок до 3 работни дни от извършване на плащането.

Раздел II

Верификация на разходи

Чл. 74. В случаите, когато се прилагат разпоредбите на чл. 46, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1059, всеки партньор осигурява предоставянето на определените за всяка държава контролорни документи за извършените и отчетени разходи по проекта.

Чл. 75. Контролорите са отговорни за верифициране на разходите, осъществявани на територията на съответната страна, и съответствието на тези разходи по проекта или част от проекта, за която се отнасят, с приложимото за съответната страна национално и европейско законодателство и правилата на програмата за ТГС.

Чл. 76. Контрольорите верифицират разходите чрез извършване на проверките съгласно чл. 80 и чл. 81.

Чл. 77. Контрольорите писмено потвърждават, че проверките по чл. 80 и чл. 81 са извършени.

Чл. 78. Въз основа на издаденото потвърждение по чл. 77 водещият партньор представя на управляващия орган искане за плащане в съответствие с чл. 26 от Регламент (ЕС) 2021/1059.

Чл. 79. Управляващият орган отговаря за верифициране на разходите, извършени от партньорите и бенефициентите по програмите, потвърдени от контрольорите, съгласно чл. 46, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1059.

Чл. 80. (1) Разходите се верифицират въз основа на документите, представени от водещия партньор с всяко искане за плащане, чрез извършените управленски проверки в съответствие с чл. 46 от Регламент (ЕС) 2021/1059.

(2) Управленските проверки за верифициране на разходите от управляващия орган включват:

1. документална проверка на подадено от водещия партньор искане за плащане, включително и на придружаващата го документация, която обхваща минимум следните обстоятелства:

- а) разходите са направени и платени в периода на допустимост;
- б) разходите са свързани с одобрения проект;
- в) съответствие с програмните условия, включително, където е приложимо, съответствие с одобрената ставка за финансиране;
- г) съответствие с правилата за допустимост на разходите;
- д) съответствие и коректност на разходооправдателните документи и съществуването на адекватна одитна следа;
- е) изпълнени са условията за плащане при опростени форми на отчитане на предоставена финансова подкрепа;
- ж) съответствие с правилата за държавна помощ, изискванията за устойчиво развитие, равни възможности, недискриминация и екологичните изисквания;
- з) съответствие с правилата за възлагане на обществени поръчки и за определяне на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕФСУ;
- и) спазване на правилата за видимост, прозрачност и комуникация;
- к) физически напредък на проекта, измерен с общи и специфични за програмата крайни резултати, и където е приложимо, показатели за резултатите и данни и микроданни, свързани с изпълнението на индикаторите по проекта;
- л) финансираните продукти и услуги са доставени и предоставени в пълно съответствие с условията на договора, заповедта или споразумението по чл. 55, ал. 1;

2. проверка на място на съвместен секретариат, водещия партньор, другите партньори, бенефициенти, субекти, изпълняващи финансови инструменти и на субектите, които предоставят съответните нови заеми;

(3) При делегиране на функции на съвместен секретариат управляващият орган гарантира, че изискванията, определени за управляващия орган за верифициране на разходите, са спазени.

Чл. 81. (1) Проверките по чл. 80, ал. 2 се извършват въз основа на направена от Управляващия орган оценка на риска, с възможност за допълване чрез случайна извадка. Управленските проверки следва да бъдат пропорционални на идентифицираните в оценката рискове.

(2) Оценката на риска взема предвид фактори като броя, вида, размера и съдържанието на изпълняваните проекти и операции за финансови инструменти, партньорите, както и нивото на риска, установено при предишни управленски проверки и одити. Оценката на риска може да обхваща различни нива, като програма, приоритет, проекти и операции за финансови инструменти, партньори, искания за плащане от партньорите, отделни разходни позиции в исканията за плащане на партньорите.

(3) Преди извършване на проверките по чл. 80, ал. 2, управляващият орган изготвя методология за оценка на риска, както и установява процедури за извършване на управленски проверки на базата на оценка на риска.

(4) Управляващият орган може да извършва актуализации на методологията за оценка на риска на база резултатите от проверките по чл. 80, ал. 2 и констатациите от одити.

(5) Управляващият орган може да извършва извънредни проверки на място по смисъла на чл. 80, ал. 2, т. 2.

(6) Управляващият орган или съвместният секретариат въвеждат своевременно информация в Информационната система за управление на съответната програма за ТГС за извършените проверки на място, направените констатации и препоръки, включително и за статуса на тяхното изпълнение.

(7) В случай на предоставяне на подкрепа чрез финансови инструменти по отношение на верификацията и плащанията към бенефициента на финансовия инструмент се прилага редът по чл. 11, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 и чл. 21.

Чл. 82. (1) В рамките на счетоводната година управляващият орган въвежда в информационната система за управление на съответната програма за ТГС доклад за извършена верификация с включени верифицирани разходи съгласно приложение № 17, както следва:

1. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 30 септември, в срок до 15 октомври;

2. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 31 януари, в срок до 15 февруари;

3. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 31 май, в срок до 15 юни.

(2) Управляващият орган може да представи доклад за извършена верификация извън сроковете по ал. 1, т. 1 – 3.

(3) Последният представен доклад за извършена верификация за счетоводната година, съгласно приложение № 17, се счита за финален доклад за извършена верификация.

(4) Управляващият орган може да включва в доклад за извършена верификация платени от партньорите и верифицирани от Управляващия орган аванси към изпълнителите по договори в случаите, когато в сключения договор с изпълнител е предвидено авансово плащане и е предоставена фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност за извършения разход.

(5) Верифицираните разходи по чл. 11, ал. 4 и суми, представляващи държавна и минимална помощ, се включват в доклад за извършена верификация след като бъдат изплатени на водещия партньор.

(6) Управляващият орган осигурява към всеки доклад за извършена верификация наличието в Информационната система за управление на съответната програма за ТГС на списък за извършена верификация съгласно приложение № 4Б.

Чл. 83. При окончателно констатирани от страна на национални и европейски контролни и одитни органи недостатъци във връзка с функциониране на системата за управление и контрол управляващият орган предприема действията съгласно чл. 25.

Раздел III

Счетоводна отчетност

Чл. 84. Счетоводната отчетност по двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС се осъществява по реда на раздел III на глава втора.

Раздел IV

Възстановяване и отписване на неправомерни разходи

Чл. 85. За възстановяване и отписване на неправомерни разходи по програмите за ТГС се прилага редът, определен в Раздели IV и V на Глава втора.

Чл. 86. Управляващият орган поддържа в Информационната система за управление на съответната програма за ТГС Книга на длъжниците с вписани вземания по чл. 35 и Книга на длъжниците във връзка с финансови корекции за слабости в системата за управление и контрол с вписани вземания по чл. 36.

Чл. 87. (1) Управляващият орган по програмите за ТГС прилага реда по чл. 40 и чл. 41 за възстановяване на вземанията.

(2) Водещият партньор или бенефициента на техническа помощ възстановява задълженията по чл. 35 в 30-дневен срок от датата, на която е информиран за сумата за възстановяване.

Чл. 88. Водещите партньори – бюджетни организации, установени на територията на Република България, които не са възстановили дължимите средства по чл. 35 по реда на чл. 87, ал. 1 и чл. 41, ал. 3 – 6, ги възстановяват по реда на чл. 42, ал. 1 – 3 и ал. 6 – 8 и чл. 43.

Чл. 89. (1) При невъзможност да се приложат способите за възстановяване, посочени в чл. 88, управляващият орган предприема действия по чл. 44.

(2) Възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ се извършва по реда на глава шеста от Закона за държавните помощи.

(3) За вземания, установени за неправомерно получена минимална помощ или помощ, освободена от задължението за уведомяване с акт на Съвета на Европейския съюз или на Европейската комисия, се прилага редът, определен в чл. 37 от Закона за държавните помощи.

Чл. 90. Управляващият орган е отговорен за възстановяването на вземанията по чл. 35 съгласно чл. 52 от Регламент (ЕС) 2021/1059.

Чл. 91. Всяко намаляване на допустимите разходи по програмата, оказва пропорционално въздействие върху размера на разходите за техническа помощ, изчислени чрез единната ставка.

Раздел V

Приключване на счетоводната година

Чл. 92. Приключването на счетоводната година по програмите за ТГС се извършва по реда на раздел VI на глава втора.

Глава четвърта

ПОДДЪРЖАНЕ НА ОДИТНА СЛЕДА

Чл. 93. (1) Управляващият орган поддържа одитна пътека в сроковете и при условията на чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ.

(2) Сроковете по ал. 1 се прекъсват в случай на съдебно производство или по надлежно обосновано искане на Европейската комисия.

Чл. 94. Управляващият орган информира бенефициентите и водещите партньори за началната дата, от която започва да тече периодът за поддържане на одитна следа и установява процедури за гарантиране на адекватна одитна пътека, отнасяща се до изпълнението на програмите по чл. 1.

Чл. 95. Счетоводният орган, за целите на изпълнение на функциите му съгласно чл. 76 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 9, ал. 6 от ЗУСЕФСУ, може да изисква от управляващия орган допълнителна финансова, техническа и административна информация и други документи, като същите се предоставят в срок до 5 работни дни от получаване на искането, освен ако не е указано друго.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „Водещ партньор по програмите за трансгранично сътрудничество“ – съгласно чл. 23 от Регламент (ЕС) 2021/1059, когато са налице двама или повече партньори за операция, един от тях се определя като водещ партньор, който се намира в една от участващите държави. Водещият партньор е отговорен за изпълнението и доброто финансово управление на проекта като цяло.

2. „Краен получател“ е юридическо или физическо лице, получаващо подкрепа по смисъла на чл. 2, точка 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

3. „Контрольор по трансграничното сътрудничество“ е орган или лице, определено от държавата членка, участваща в програмата, да извърши проверките по 74, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 на партньорите на нейната територия.

4. „Отписване на разходи“ е оттеглянето на суми съгласно чл. 98, параграф 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2021/1060.

5. „Партньор по програмите за трансгранично сътрудничество“ е публичен или частен субект, образуване със или без правосубектност или физическо лице, които отговарят за започването на операциите или за започването и изпълнението им.

6. „Плащане по проект“ е банков превод по сметка на бенефициента/водещия партньор или разпределяне на лимит по десетразряден код на бенефициент/водец партньор в СЕБРА.

7. „По електронен път“ е въвеждане на информацията в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕФСУ или в Информационната система за управление на съответната програма за ТГС, или изпращането ѝ на електронен адрес: natfund@minfin.bg, подписана с електронен подпис.

8. „Публичен бенефициент“ е бюджетна организация по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси.

9. „Счетоводна година“ е годината по смисъла на чл. 2, параграф 29 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

10. „Съвместен секретариат“ е орган, който подпомага работата на управляващия орган и Съвместния комитет за наблюдение на програмата при изпълнение на функциите им, както и предоставя информация на потенциалните бенефициенти и партньори относно възможностите за финансиране по програмите съгласно чл. 46, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1059.

11. „Финансово споразумение“ е споразумение сключено между ръководителя на управляващия орган на съответната програма и бенефициент, в което се определят условията и редът за предоставяне на финансовата подкрепа от програмата за финансови инструменти.

12. „SAP системата на Министерството на финансите“ (Systems, Applications & Products in Data Processing) е система, в която се записват счетоводни данни по програмите по чл. 1, ал. 2.

§ 2. Информацията, която не може да се изпрати чрез информационните системи, се изпраща на електронен адрес: natfund@minfin.bg, подписана с електронен подпис.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. До осигуряване на функционалност в Информационната система за управление на съответната програма за ТГС информацията по чл. 86 се поддържа в електронен формат съгласно приложения № 18 и 19.

§ 4. Стандартните счетоводни записвания по чл. 33, ал. 2 се издават в едномесечен срок от влизане в сила на наредбата от дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите.

§ 5. Наредбата се издава на основание чл. 7, ал. 4, т. 4, чл. 61, ал. 2, чл. 64а, ал. 1, чл. 68, чл. 75, ал. 1 и 3 и § 5, т. 3 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове за споделено управление.